

Toelichting bij het luisterlied: De zeven witte zwanen

Zwanen zijn prachtige dieren om te zien. Ze hebben een prachtige spirituele betekenis. Een zwaan staat voor onvoorwaardelijke liefde. Ze zijn hét symbool van trouw en liefde voor het leven.

Op jullie blaadje staat: 'En toen de mensen de zwanen zagen, lachten ze weer en waren verdwenen.'

In het lied hoorde je:

**En toen de mensen de zwanen zagen,
toen grepen ze wapens en schoten ze neer.**

Lieve vond de tekst die op jullie blaadje staat, maar Hermien vond nergens een versie van Miel Cools met deze tekst.

Het lijkt wel alsof sommige mensen niet goed kunnen verdragen dat al die zwanen, met een hart vol pijn, terugkeren naar het zilveren meer van mensentranen.

Lijken wij een beetje op die zeven zwanen die de bron van ons verdriet gaan zoeken?

Duiding bij het gedicht:

Ik las dit gedicht van Ida Gerhardt deze week op de facebookpagina van een bevriende ziekenhuispastor en het sprak me in deze Goede week erg aan. De stilte wordt hier niet beschreven als een toestand, er gebeurt iets in die stilte. De stilte doet een mens iets.

De drie strofen beschrijven de drie fasen van dit gebeuren. De eerste strofe spreekt van het binnengaan in de stilte, het erin ondergedompeld worden, en de merkwaardige gewaarwording dat je er kunt ademen. En meer dan dat, je raakt er vrij, vertelt de tweede strofe. De zwaartekracht die je aan de aarde gebonden hield, is in de stilte weggefallen. Je kunt er je frank en vrij in bewegen. Er is niets dat je belemmert. Je komt eindelijk tot jezelf. Je bent in staat je bestemming te volgen, lezen we in de derde strofe. In de stilte vind je het doel van je leven, de richting die je uit moet kijken. Je leven is geen zinloos rondlopen. Het is gericht op de Ene die was en is. In de stilte ontdek je dat en voel je je in staat je naar Hem toe te keren, met beslistheid. Je wilt niets anders meer.

De dichteres laat in het midden over wie het precies gaat. Zo schiep ze ruimte om het te lezen als een Christusgedicht.

De vis illustreert wat de dichter wil zeggen. Water is adem, de Bijbelse inspiratie van dit woord is onmiskenbaar: de geest wordt ons gegeven door water in het doopritueel. Het water is aanvang, het is bron, het is oorsprong. Dat geldt ook voor stilte. De stilte leidt ons tot gebed.

In de derde strofe heeft Gerhardt een bepaalde vis op het oog: Christus. In de laatste vers wordt het Johannesevangelie opgeroepen. Jezus was bij Zijn Vader in zijn element. Spreken met Zijn Vader en van Hem liefde ontvangen, is als de stille en warme kern van Zijn wezen.

De laatste woorden van Jezus aan het kruis interpreteer ik zo dat Jezus in de stilte is binnengedaald en geheel tot zichzelf gekomen. Hij is in Zijn Vader en Zijn Vader in Hem, zoals Gerhardt schrijft: 'kennende de Ene die was en is. Daar is Hij thuis.